

Rusthållarna på Blinkarp

Borta mellan Friluftsbadet och Idrottsplatsen i vårt samhälle går en väg västerut till Blinkarp. Namnet tolkas som att en Blinke här en gång anlagt sin utflyttaregård, sitt "Blinkatorp", och väl då snarast någon gång i vikingatidens slutskede. År 1662, dvs. i början av svensk-tiden, mättes egendomen upp och värderades då till ett halvt kronohemman. Vid Blinkarps enskifte 1822 uppdelades de dåvarande bruken på platsen i två lika delar, av lantmätaren kallade Västre gård (1:2) och Östre gård (1:3).

De sattes då till 1/8 hemman vardera, vilket innebar att Blinkarp med en fjärdedel skulle svara för rusthållet till en soldat inom Sveriges armé. Frågan gäller nu var denne krigare hade sin hemvist. Inne i Röstånga by fanns ett "Ryt-taretorp" längs Marieholmsvägens västsida, inritat på kartan från 1808 (se detta blad, s. 7). Längan står där faktiskt ännu, idag som en stiligt hus i klarblått strax nedom uppfarten till Odensjövägen. För detta rusthåll svarade de samtida bönderna framme i byn. Det som

Utgifter för Rusthållet Nr. 50 Kollberges Skän.

1884.		Debet Kron. öre
Januari	Köpt denna bok	1 50
Februari 26	Betalat Trosspansvoolans	3 78
" 28	" för ny Dolman 34 Ki. pantal. 15 49	50
Mars 4	" Upphördsmannens lön	1 50
" "	Reparation i Stallar	1 00
" "	Postporto för afsända penningar	30
" 17	Betalat för och reparation a Redolfren	65
" 28	" fodrolön för Nummernohäst: 25	00
" "	" Husarens halvdag lön 25	00
Summa Kron: 207 93		
Kärlfrån afgår ^{1883 års} äggement 8		00
Rest 199 93		
Kärlen betales	M. Gousson i Stockholm	81 23 bet
"	Atke Nilsson i Bögnep	34 36 bet
"	Karsten Nilsson "	22 91 bet
"	N. Pahlsson "	6 34 bet
"	Nils Persson "	3 68 bet
"	John Pahl Skoleh:	1 23
"	Jan Persson i Blink: 24	99 bet
"	Åker Bengtson "	24 29 bet
Summa Kron: 199 93		
Både uträknade intaget af Bögnep den 28/10/84		
Carl Nilsson Rusthållare förmen		

Blinkarp bidrog till var tydligen att söka på annat håll, men var? Svaret fann jag i en liten kassabok på Gamlegård i Billinge. På pärmens etikett står det i driven handstil: Bok för Rusthållet N° 50. Bögerup & Stockamöllan. Det framgår där att **Sven Persson och Assar Bengtsson i Blinkarp** svarade för detta rusthåll tillsammans med sex andra jordägare. Boken belyser villkoren för rusthållen i vårt gamla indelningsverk, som levde kvar fram till förra sekelskiftet. Första sidan i boken återges här i avtryck, med efterföljande förklaring.

Ordförklaringar: Trosspassevolanen var ett bidrag till Statsverket för underhåll av trossen. Dolman var uniformsjackan, pantal(onger) var ridbyxor. "Aggement" (eg. augment, av lat. augeo, öka) var inkomster från ett hemman som tilldelats rusthållen för en utökning av deras inkomster.

Återstående räkenskaper för Rusthållet nr 50 år 1884 finns i boken på uppslagets högersida. Till dessa får jag återkomma.

Georg Welin

Fösta sidan.

Utgifter för Rusthållet nr 50, Kalleberga skvadron		
1884		Debet Kronor öre
Januari	Köpt denna bok	1,50
Februari 26	Betalt Trosspassevolansen	3,78
" 28	för ny Dolma 34 kr, pantal. 15	49,00
Mars 4	Uppbördsmannens lön	1,50
" "	Reparation i Stallet	1,00
" "	Postporto för afsända penningar	-,50
" 17	Betalt för reparation af Revolfren	-,65
" 28	betalt foderlön för Nummerhästen	75,00
" "	Husarens halfva lön	75,00
	Summa Kronor	207,93
	Häriifrån afgår 1883 års aggement	8,00
	Rest	199,93

Härtill betalar

M. Sonesson i Stockamöllan	81,23
Åke Nilsson i Bögerup	34,36
Karsten Nilsson "	22,91
N. Påhlsson "	6,54
Nils Persson "	3,68
John Påhls Sterbh	1,23
Sven Persson i Blinkarp	24,99
Assar Bengtsson "	24,99
	Summa Kronor 199,93

Rätt uträknade intygas af Bögerup den 28 Mars 1884

Carsten Nilsson, Rusthållets förman

Lingonmål. En lägenhetsinnehafvare i Röstånga lät i söndags offentligen pålysa i kyrkan att en hvar som å hans ägor plockar bär gör sig förfallen till 50 kronors böter. Nu började **Röstångaborna** bli vreda, ehuru de förut knappt brytt sig om lingonen i skogen. Man lade råd och fattade beslut, som sattes i verkställighet redan på måndagsmorgonen. Budkafvel gick ut öfverallt, och omkring 20 personer samlades. Försedde med korgar, näfverskåpor och en smörgås i "lomman", tågade de ut till de förbjudna markerna och plockade krösen af hjärtans lust. Men jordägaren hade fått nys om saken och inställde sig bland bärplockarne med två personer som vittnen, skref upp deras namn och gaf dem en fin vink om att de komma att mötas vid Akarp, säger Ö. P:n. Man skulle ju nu kunna tro att bärplockarne blefvo mycket försagda och ängeliga, men så är icke deras kynne. I stället kommo de öfverens om att dagen därefter fortsätta ännu manstarkare. Därefter lär det bli stort kalas med "krösamos" och mera dylikt, och att man då äfven tar sig en svängom är ju tydligt, alldenstund musikårens medlemmar äfven voro med bärplockarne. Få sedan se om det blir mer än ett mål af de lingonen.

Okänd tidning 1902

Omkommen genom olyckshändelse. Sistlidne onsdag vid 1/2 8-tiden begaf sig hemmansegaren Olof Olsson å n:r 6 och 7 Kolema, Röstånga socken, till den i närheten varande ån för att bada. Då Olof Olsson ej återkom, gick hans moder till badstället, men hon upptäckte då ej annat än sonens kläder på åkanten. Anande att någon olycka timat, tillkallade genast hon folk, med hvilkas tillhjälp draggningar verkställdes med det resultat att Olof Olsson anträffades såsom lik. Stället, der liket anträffades, var endast fem fot djup och närmast derintill var vattnet endast två fot djupt. Olof Olsson, som aldrig yttrat leda vid lifvet, hade på dagen deltagit i höstarbetet, och man antager att han, som omedelbart före badet varit mycket varm, antingen fått ett krampanfall eller ett slaganfall.

Hörby-tidningen 1892-08-29